

Pestprotocol rsg de Borgen

Ronerborg – mei 2026

Eindverantwoordelijke: *directie*
Afdeling: *onderwijs*
Auteur: *dsl tl Ronerborg + ondersteuningscoördinator Ronerborg*
Ingangsdatum: *01-05-2026*
Vervaldatum: *01-05-2030* (herziening 1x per 4 jaar)
Besluitroute: *DSL → Directie → MR → CvB*
Gelinkt aan contentpagina('s) Borgpunt: *protocollen voor leerlingen*
Publicatieverplichting: *(in te voeren door bestuursassistente: website rsg de Borgen, website vestiging, medewerkersportal, beide)*

rsg de Borgen

Inhoudsopgave

Pestprotocol 0
rsg de Borgen 0
1. Inleiding 2
2. Doel van het protocol 3
3. Contact bij pesten 3
4. Wat is pesten? 3
5. Wat valt niet onder pesten? 3
6. Mogelijke signalen 4
7. Maatregelen 6
8. Aanpakken pestgedrag 6
9. Adviezen 8
10. Bijlage 1 7
11. Bijlage 2 9

1. Inleiding

Dit is het pestprotocol van rsg de Borgen. Enerzijds bevat het richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

rsg de Borgen wil een bijdrage leveren aan de opvoeding van de leerlingen. Hierin staat respect voor jezelf, een ander en de omgeving centraal. De school dient dusdanige condities te scheppen dat elke leerling zich veilig, vertrouwd en gerespecteerd voelt. In een dergelijke omgeving hoort pestgedrag niet thuis. Helaas komt pesten op iedere school voor.

Pesten kan een groot probleem zijn. rsg de Borgen wil een passend antwoord vinden op de problematiek van het pesten. Hierbij gaat zij uit van een goede samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen om het probleem gericht aan te kunnen pakken.

rsg de Borgen

2. Doel van het protocol

Het protocol dient om het pesten te voorkomen. Indien het toch gebeurt, geeft het protocol aan hoe te handelen.
Het pestprotocol maakt onderdeel uit van het totale schoolplan.

3. Contact bij pesten

Heb je te maken met pesten, maak je je zorgen over een leerling of wil je advies? Neem dan contact op met anti-pestcoördinator mevrouw Zwart: a.zwart@rsgdeborgen.nl.

4. Wat is pesten?

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Er is sprake van ongelijkheid.

Pesten is het kiezen van een zondebok en het afreageren van frustratie in de vorm van agressie of buitensluiten van het slachtoffer. Dit slachtoffer heeft meestal niets te maken met de oorzaak van deze frustratie en is niet (meer) in staat zichzelf te verdedigen. We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Onder pesten valt zowel fysiek, verbaal en digitaal grensoverschrijdend gedrag dat bedreigend en kwetsend overkomt.

Bij het pesten zijn drie hoofdbetrokkenen aan te wijzen, te weten:

a. Het slachtoffer, oftewel de zondebok
b. De pester, oftewel de pestkop
c. De middengroep, oftewel de meelopers

Het is zinvol om een onderscheid te maken tussen *direct* (brutaal) pesten (met relatief openlijke aanvallen op het slachtoffer) en *indirect* (subtiel) pesten in de vorm van sociale isolatie of uitsluiting van de groep.

5. Wat valt niet onder pesten?

Ruzies en meningsverschillen ontstaan in situaties waarin men het niet met elkaar eens is. Pesten is iets anders. Het is normaal dat mensen af en toe ruzies of meningsverschillen hebben. Hoewel dit een vervelend gevoel kan geven, is het op zich niet schadelijk. Door ruzies en meningsverschillen leren kinderen hoe ze met elkaar om moeten gaan. Een belangrijk verschil met pesten is dat ruzies en meningsverschillen niet lang duren en dat niet telkens dezelfde persoon het mikpunt is.

Bij **plagen** is het niet de bedoeling om iemand bewust te kwetsen en daarom wordt het niet als pesten beschouwd. Anders dan bij pesten, blijft de verstandhouding en het onderling respect tussen leerlingen behouden. Plagen gebeurt niet herhaaldelijk, niet opzettelijk en de leerlingen die elkaar plagen zijn ongeveer even sterk.

6. Mogelijke signalen

Mogelijke signalen bij een leerling die gepest wordt:

- Niet meer naar school willen of een andere route nemen
- Op een ander tijdstip vertrekken vanuit huis
- Niet meer over school vertellen thuis
- Teruggetrokken zijn
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Verandering in vriendschappen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet naar buiten willen gaan
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

Mogelijke signalen van pesters:

- Ze hebben het vooral voorzien op de zwakkere klasgenoten en zijn soms overdreven vaak bij deze leerlingen in de buurt
- Ze proberen “meelopers” in hun “praktijken” mee te krijgen
- Manieren: spotten, ze overheersen graag andere leerlingen, pesten op een gemene manier, hebben fysiek contact en zitten aan eigendommen van andere leerlingen/maken het stuk
- Social media wordt ook vaak gebruikt als middel (zie bijlage)
- Specifiek voor meisjes; zij pesten op een veel subtielere manier, die veel moeilijker op te sporen valt, bijvoorbeeld roddelen, een vriend(in) afpakken, uitsluiten

Mogelijke signalen voor ouders:

Wees oplettend als uw kind:

- Met grote tegenzin naar school gaat
- Niets meer over school vertelt
- Thuis nooit meer praat over andere leerlingen
- Nooit anderen mee naar huis neemt en nooit bij anderen wordt gevraagd
- Op school langdurige slechtere resultaten haalt dan vroeger
- Opvallend vaak dingen kwijt is of met kapotte dingen thuis komt
- Vaak hoofdpijn of buikpijn heeft of klaagt over moeheid
- Langdurig een futloze indruk maakt
- Erg laat opblijft of nachtmerries heeft
- Veel geld nodig heeft voor onduidelijke uitgaven

- Zo min mogelijk alleen naar buiten gaat

Bovenstaande signalen kunnen aanleiding zijn om verdere stappen te ondernemen. Wel moet de opmerking worden geplaatst: Als er geen signalen zijn, is dat geen garantie, dat er niet gepest wordt. Dus blijf alert.

7. Maatregelen

Preventieve maatregelen:

1. rsg de Borgen besteedt actief aandacht aan pesten, in diverse leerjaren. Ook de omgang met social media wordt hierin meegenomen. Leerlingen worden bewust gemaakt en gehouden van de zwaarte van het probleem.
2. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Het anti-pestcontract (zie bijlage) kan hierbij worden gebruikt. Maar de groep kan ook zelf een contract maken. Ook bespreekt de mentor het pestprotocol. Er wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
3. Binnen een project kan het thema pesten behandeld worden (er worden boeken over het thema pesten gelezen) of er worden sites bezocht.
4. Bij het bezoek van de leerling aan de jeugdarts/ verpleegkundige (GGD) wordt er structureel aandacht besteed aan het welbevinden van leerlingen, zodat signalen tijdig kunnen worden opgepakt.
5. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek en neemt de groepsdynamiek mee.(Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd). Bij deze gesprekken kan de mentor een beroep doen op de veiligheidscoördinatoren (Ronerborg: werkgroep GRIPP).
6. Binnen rsg de Borgen bestaat de mogelijkheid om een sociale vaardigheidstraining te volgen (het aanbod verschilt per locatie)
7. Op iedere vestiging is een vertrouwenscontactpersoon aanwezig.

8. Aanpakken van pestgedrag:

De vijfsporenaanpak
Dit houdt in:

1. *De algemene verantwoordelijkheid van de school*

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

2. *Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt*

Het probleem wordt serieus genomen. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen. Het aanbieden van hulp door de mentor, deelschoolleider of veiligheidscoördinator (werkgroep GRIPP).

3. *Het bieden van steun aan de pester*

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester. De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen. Wijzen op het gebrek aan

empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. Het aanbieden van hulp (desnoods verplicht) door de mentor, deelschoolleider of veiligheidscoördinator (werkgroep GRIPP).

4. Het betrekken van de middengroep bij het pesten

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners. De ouders van leerlingen die gepest worden, kunnen er moeite mee hebben, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter, een gepest leerling wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een (sociale vaardigheids-) training aan bijdragen.

9. Adviezen

Neem het probleem rond pesten serieus. Maak van het "pesten" een gemeenschappelijk probleem. Betrek hierbij de pester, de gepeste, de zwijgende middengroep, de ouders en de docenten.

Adviezen aan docenten

- Wees alert
- Betrek de gepeste bij de afspraken die gemaakt worden
- Overleg en informeer collega's
- Evalueer na verloop van tijd de afspraken bij de gepeste

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen

- Praat met uw kind, gesprekken kunnen kinderen duidelijk maken dat de wereld hard kan zijn, maar ook dat kinderen elkaar verschrikkelijke dingen kunnen aandoen.
- Geloof uw kind en steun uw kind.
- Leer uw kind voor zichzelf en anderen op te komen.
- Accepteer de situatie niet, ga een gesprek met de school aan, neem contact op met de mentor en bespreek hoe je dit samen gaat aanpakken. Spreek een evaluatie moment af.
- Lees zelf veel over pesten en laat uw kind boeken over pesten lezen.
- Beloon uw kind (kinderen die gepest worden hebben vaak een lage dunk van zichzelf). Laat zien waar ze goed in zijn, b.v. een sport.

Adviezen aan ouders van pesters

- Praat met uw kind, gesprekken kunnen kinderen duidelijk maken dat de wereld hard kan zijn, maar ook dat kinderen elkaar verschrikkelijke dingen kunnen aandoen.

- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen. Mogelijke vragen die u kunt stellen:
  - voelt het kind zich veilig op school?
  - voelt het kind zich veilig thuis?
  - komt het omdat de sfeer op school of in de klas slecht is?
  - pest het uit stoerheid, gewoonte of om bij de groep te horen?
- Probeer uw kind gevoelig te maken voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit en geef als ouder het goede voorbeeld.
- Corrigeer agressieve buien.
- Besteed op een positieve manier aandacht aan uw kind.
- Mocht het binnen de thuissituatie niet lukken, dan kunt u altijd advies vragen bij het CJG.

Bijlage 1:

Voorbeeld contract:

Contract "veilig in school"

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school. Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

1. Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet.
2. Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen.
3. Ik blijf van de spullen van een ander af.
4. Als er ruzie is zoek ik iemand die de ruzie helpt oplossen.
5. Ik bedreig niemand, ook niet met woorden of digitaal.
6. Ik neem geen wapens of drugs mee naar school.
7. Ik gebruik geen geweld, ook geen digitaal geweld.
8. Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen.
9. Als dat niet helpt, vraag ik een docent of mijn mentor om hulp.

Bijlage 2:

Digitaal pesten:

Digitaal pesten is het pesten via internet of telefoon. Over deze vorm van pesten wordt de laatste tijd veel geschreven. Dit komt omdat jongeren makkelijker toegang hebben tot de sociale media dan vroeger. Omdat je bij digitaal pesten op een eenvoudige manier anoniem kan blijven, weet het slachtoffer vaak niet wie er pest.

Digitaal pesten is een onderdeel van traditioneel pesten. De effecten van digitaal pesten kunnen echter langduriger zijn en wijder verspreid worden. Zo kan een foto over de hele wereld op een website staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen. Ook kunnen opnames, die bijvoorbeeld via de webcam worden gemaakt en worden vastgelegd door een ander, altijd bewaard blijven.

Digitaal pesten gaat niet om onschuldige plagerijtjes of flauwe grapjes. Het pesten verloopt soms snoeihard: op internet worden grovere scheldwoorden gebruikt dan op het schoolplein. Jongeren realiseren zich niet dat een zinnetje als 'Ik maak je dood' veel heftiger kan overkomen op het beeldscherm dan in real life.

Doordat je van geschreven appjes of posts geen mimiek en lichaamstaal kunt aflezen en niet weet wanneer iets serieus of als grap bedoeld is, lopen discussies eerder uit de hand. Ook voelen jongeren zich minder geremd op internet en is de stap ook sneller genomen om gemene dingen tegen elkaar te roepen.

Vormen van digitaal pesten

- Privégegevens op internet plaatsen.
- Iemands identiteit stelen
- Iemand een gemene email of appje sturen.
- Iemand uitschelden of belachelijk maken via whatsapp, instagram, snapchat, sociale media, e.d.
- Iemand uitschelden of belachelijk maken op zijn X-account, instagram of facebook.
- Iemand (anoniem) een dreigmail of dreig sms sturen.
- Foto's van iemand anders op internet zetten.
- Haatprofielen aanmaken.
- Een sociale media- bom versturen. Het versturen van ontzettend veel berichten tegelijk aan één persoon. Hierdoor kunnen bij die persoon programma's op de computer vastlopen en is hij of zij heel lang bezig om alle berichtjes te verwijderen.
- Iemand opzettelijk een virus versturen.
- Hacken, om de devices onbruikbaar te maken of om aan privégegevens te komen.
- Iemand pesten, dit filmen en dan online zetten of verspreiden.

Adviezen

- Niet altijd persoonlijk opvatten.
  Als het pesten komt van mensen die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijk gaan schelden.

- Negeer de pest berichten
  Je kunt het beste niet reageren op haatmailtjes of andere digitale pesterijen.
  Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Als er vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop dan met het contact.

- Blokkeer de afzender.
  Krijg je pestberichten, blokkeer dan de afzender. Ga er niet op in!

- Bewaar de bewijzen.
  Als de pesterijen via de digitale media al in een verder gevorderd stadium zijn en er bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan. Hoe vervelend de berichten ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestberichten of sla de berichten op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden, indien er door ouders aangifte wordt gedaan bij de politie. Van het IP adres kan soms afgeleid worden van welke computer het bericht verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare berichten aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie het verstuurt. Bel de helpdesk op.

- Je kunt naar je mentor, een vertrouwenspersoon of ondersteuningscoördinator gaan om te vragen of hij/ zij je wil helpen als je last hebt van ongewenst gedrag.
  Zij kunnen je vertellen wat je nog meer kunt doen om het vervelende gedrag te stoppen.
  Zij kunnen je ook helpen als het vervelende gedrag misschien al gestopt is, maar je er nog steeds last van hebt.

- Wees zuinig op je wachtwoorden.
  Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze gemakkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je account. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de helpdesk.

- Voor nadere informatie over het omgaan met internet door leerlingen verwijzen wij naar de portal: ‘Protocol internetgebruik voor leerlingen’.